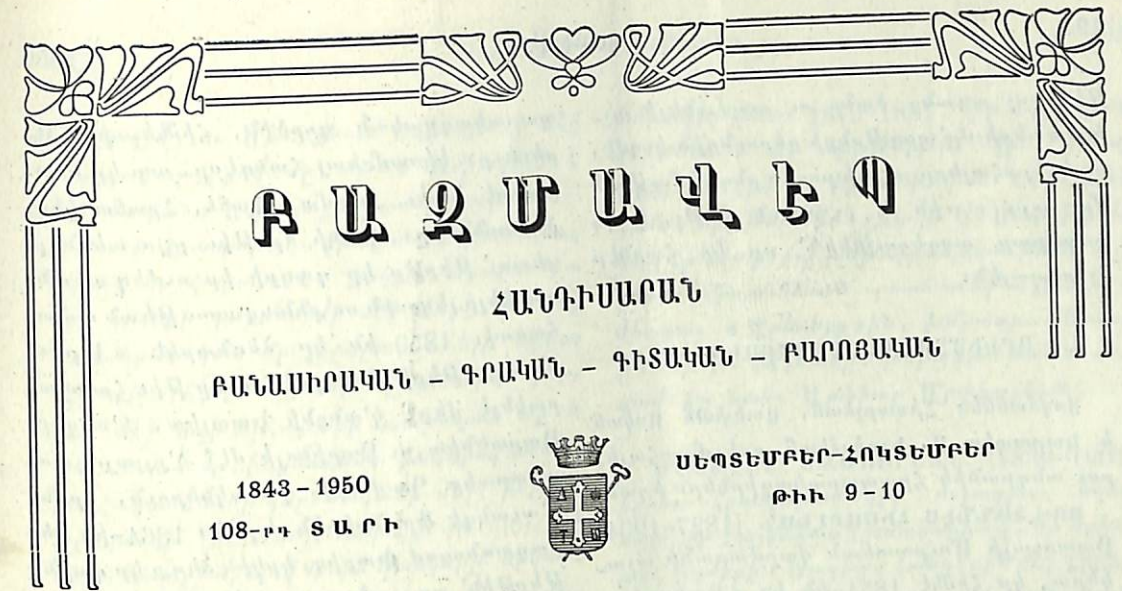

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ գրական սեռ մը չէ յինքեան, բայց արդի հայ գրական շուկեան ընդհանուր պատմական տեսու թեան մէջ հարկ է յիշատակուի այն պատճառով՝ որ արտագրութեան երբեք այն պիտի էջեր, որոնք թէեւ գրական յատուկ սեռի մը չեն պատկանիր, սակայն իրենց բացատրութիւնը կը գտնեն միայն հրապարակագրական օրագրութեան մէջ, ինչպէս Ս. Բարսեղեանի «Օրուան կեանքը», Պէր-Արփիարեանի «Մարդիկ և իրք»ը, Մամուր-Արփիարեանի «Հայկական Նամականի»ն, որոնց նպատակը ազգային կեանքին առաջնորդութիւնն է, և հետեւաբար կը մտնեն հրապարակագրութեան հարազատ սահմանին ու նկարագրին մէջ։ Հրապարակագրութիւնը իրեն արուեստ, թերթի մը հրատարակութիւնը չէ անշուշտ, այլ անձնական արժանիքը, մտքի մը պատրաստութիւնը՝ առաջնորդական դեր կատարելու։ Թերթերէ աւելի դէմքեր են հետեւաբար որ կը հետաքրքրեն մեզ. անոնք՝ որ դիտած են յեղաշրջել լճացեալ զրուծիւնները կեանքի կամ մտածութեան, ու ստեղծել հոսանք և ուղղութիւն, նոյնիսկ առանց թերթի մը խմբագրութիւնը վարած ըլլալու։

Արեւմտահայ հրապարակագրութիւնը աւելի ընդարձակ, աւելի շարժուն ու վրդովեալ կեանք մ'ունեցաւ քան արեւելահայը։ Պոլիս իր եռիւն կեանքով, ենթակայ բազմադիմի փոփոխութիւններու և տաք բանավէճերու՝ պատրիարքական և երեսփոխանական ընտրութիւններու հարցերով, ու Սահմանադրական Օրինագրքին ստեղծած Սահմանով, ստիպուեցաւ զրադի աւելի շարժումով, ստիպուեցաւ զրադի աւելի օրուան կացութեամբ, և հետեւաբար գործնական հանգամանքով մը յայտնուեցաւ քան Մոսկուայի ու Թիֆլիսի հրապարակագրութիւնը, որ հայեցողական էր. հոն գրութիւնը, որ հայեցողական էր, և փնտռուածը՝ սկզբունքներն էին աւելի և ազգային վերելքի մը առնելիք ուղղութիւնը, անշուշտ ոչ առանց վէճի և բանականի։ Լուսաւորութեան պայքարի հարցին մէջ, իրաւունքով ընդլայնելով յայտնուեցան սակայն, միաժամանակ ընդլայնելով յայտնուեցան հրապարակագրութիւններն ալ, քիչ երկու հրապարակագրութիւններն ալ, քիչ տարբերութեամբ միայն։ Բայց մինչ արեւտարբերութեամբ միայն քաղաքակրթութեամբ հայերը՝ եւրոպական քաղաքակրթութիւնն ու մշակոյթը փութով իւրացուցին,

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

1950 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ - ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ ԹԻՒ 9-10

ԳՐԱԿԱՆ

- Հ. ՄԵՍՐՈՊ ԺԱՆԱՇԻԱՆ. - Հայկական Հրապարակագրութիւնը 193
- ՄԱՌԻ ԱԹՄԱՃԻԱՆ. - Արցունքի լիճը. - Վերապրում 206
- Ն. ՕՏԱՃԻԱՆ. - Արցունքի լիճը հետ անձրեւ 229
- Հ. ԵՓՐԵՄ ՏԵՐ ԴԱԶԱՐԵԱՆ. - Լոյսին. - Գիշերային 229

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

- ԲԺ. Պ. ՄԻՍԱԿԻԱՆ. - Միեթար Գոշի «Յաղագս Գաղափարացի ԲՈՎԱՆԴԱԿԱՆ» ձեռնարկը 201
- Հ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԽԱՅԵԱՆ. - Ս. Աստուածածնի վերափոխումը Հայոց քով 207
- ԱՐԱՄ ԵՐԵՄԵԱՆ. - Չարմաշի զաւարի խոտաբոյսերը 217

ՔՆԿԵՐԱԲԱՆԱԿԱՆ

- Ա. ՍԱԼՄԱՍԿԻԱՆ. - «Ինչո՞ք»-ի սրբազան առաջնորդութիւնը 224

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐԶԱԳԱՆԳ

- Հ. ՆԵՐՍԷՍ ՏԵՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ. - Միեթար Արքայի մահուան 200-ամեայ Յիշատակի փակման հանդէսները 230
- ԽՄԲ. - Վերաբացում Մուրա-Ռաֆայէլեան վարժարանին 241

SOMMAIRE

1950 Septembre - Octobre N. 9-10

LITTÉRATURE

- P. Mesrop Djanachian. - Le journalisme arménien 193
- M.me Marie Atmadjian. - Le lac des larmes. - Survivance 206
- N. Odadjian. - Il pleut avec mes larmes 229
- P. Ephrem Der Ghazarian. - A la lumière. - Nocturne 229

PHILOLOGIE

- Dr. B. Missakian. - Le CXIXe article de « Sur les Jugements des médecins » de Mékhitar Koch 201
- P. Jean Khayath. - L'assomption de la Sainte Vierge chez les arméniens 207
- Aram Yéréman. - Les plantes de la région « Tcharmahal » 217

SOCIOLOGIE

- A. Salmasian. - La mission sacrée de U.N.E.S.C.O. 224

ECHO ARMÉNIEN

- P. Nersès Der Nersessian. - Les fêtes de clôture du Bi-Centenaire de la mort de l'Abbé Mékhitar 230
- Réd. - La réouverture du Collège arménien « Moorat-Raphaël » à Venise 241